

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3766/2021
28.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Бранке Дражић и Гордане Цакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Урош Тешмановић, адвокат из ..., против туженог Града Београда, кога заступа Градско правобранилаштво града Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Неготину Гж 383/19 од 15.08.2019. године, у седници одржаној дана 28.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Неготину Гж 383/19 од 15.08.2019. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Неготину Гж 383/19 од 15.08.2019. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 13378/16 од 05.04.2017. године у ставу првом, другом и четвртом изреке, тако што се одбија, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због изгубљене добити исплати: за новембар 2005. године износ од 1.812,42 динара, са законском затезном каматом од 15.12.2005. године до исплате, за децембар 2005. године износ од 1.782,48 динара, са законском затезном каматом од 15.01.2006. године до исплате, за јануар месец 2006. године износ од 3.247,14 динара, са законском затезном каматом од 15.02.2006. године до исплате, за фебруар 2006. године износ од 3.252,73 динара, са законском затезном каматом од 15.03.2006. године до исплате, за март 2006. године износ од 3.285,73 динара, са законском затезном каматом од 15.04.2006. године до исплате, за април 2006. године износ од 3.227,88 динара, са законском затезном каматом од 15.05.2006. године до исплате, за мај 2006. године износ од 3.270,78 динара, са законском затезном каматом од 15.06.2006. године до исплате, за јун 2006. године износ од 3.426,23 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2006. године до исплате и за јул 2006. године износ од 111,64 динара, са законском затезном каматом од 15.08.2006. године; захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање на име тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од новембра 2005. године закључно са јулом 2006. године у укупном износу од 23.598,85 динара, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка у износу од 137.500,00

динара, са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење, до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова целокупног поступка плати 84.000,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова ревизијског поступка плати 12.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 13378/16 од 05.04.2017. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене добити исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезан тужени да у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање на име тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од новембра 2005. године закључно са јулом 2006. године у укупном износу од 23.598,85 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене добити исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 137.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење до исплате.

Пресудом Вишег суда у Неготину Гж 383/19 од 15.08.2019. године одбијене су, као неосноване жалбе странака и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), док је ставом 2. истог члана прописано да о дозвољености и основаности ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Одлучујући о дозвољености ревизије, Врховни касациони суд је утврдио да су испуњени услови из члана 404. ЗПП да се дозволи посебна ревизија туженог, имајући у виду врсту спора и садржину тражене судске заштите, начин пресуђења, разлоге нижестепених судова и истакнуте ревизијске наводе, а ради тумачења права и уједначавања судске праксе, са којих разлога је, на основу члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане одлуке, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је 03.03.2004. године поднео пријаву за обављање такси превоза физичких лица органу туженог – Секретаријату за привреду, који га је дописом од 07.04.2004. године упутио да обави естетски преглед возила, а затим га дописом од 30.04.2004. године обавестио да се његов упис у регистар такси превозника не може извршити због неиспуњености услова из члана 6. тачке 7. Одлуке о ауто-такси превозу, а која се односи на постојање слободног места такси возача, предвиђен годишњим планом потреба. Тужилац је 07.11.2005. године поново поднео захтев Градском секретаријату за привреду да буде уведен у регистар такси превозника, који је решењем од 08.02.2006. године утврдио да тужилац не испуњава услове прописане Одлуком о ауто-такси превозу, због чега није дао сагласност за обављање делатности ауто-такси превоза путника на територији града Београда. Против наведеног решења тужилац је 22.02.2006. године поднео жалбу и одлучујући о жалби Градско веће града Београда је решењем од 08.07.2008. године уважило жалбу тужиоца, поништило решење Секретаријата за привреду града Београда од 08.02.2006. године и вратило предмет првостепеном органу на поновни поступак. Решењем од 22.10.2008. године спојени су поступци по захтеву за измену појединачног акта од 07.11.2005. године и поступак по захтеву за обављање делатности ауто-такси превоза од 03.03.2004. године, и тужиоцу је дата сагласност за обављање делатности ауто-такси превоза, као самосталном предузетнику. Након добијене сагласности тужилац се уписао у Регистар привредних субјеката као предузетник са пуним пословним именом предузетничке радње решењем Агенције за привредне регистре од 05.11.2008. године. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина изгубљене нето зараде тужиоца због немогућности обављања самосталне ауто-такси делатности у периоду од новембра 2005. године закључно са јулом 2006. године.

Одлуком Уставног суда У 53/04 од 29.05.2005. године („Службени гласник РС“, број 90/05) утврђено је да су неуставне и незаконите одредбе члана 6. став 1. тачка 7. и члан 11. став 4. Одлуке о ауто-такси превозу („Службени лист града Београда“, број 12/02, 5/03 и 14/04), која је важила у моменту подношења захтева тужиоца и одредба тачке 3. Плана потребе за ауто-такси превозом у граду Београду („Службени лист града Београда“, број 38/04). У образложењу ове одлуке наведено је, између осталог, да је: "одредбом члана 36. став 4. Закона о превозу у друмском саобраћају прописано да се актом општине, односно града којом се дефинише оптимално организовање аутотакси превоза, не може ограничавати број лица која могу обављати ауто такси превоз на територији општине, односно града, да законом утврђено овлашћење општине односно града да уређује и обезбеђује посебне услове, као и организацију обављања ове врсте јавног превоза по оцени Суда, искључује могућност да се на основу наведеног овлашћења актом локалне самоуправе ограничава број лица која се могу бавити такси делатношћу, што оспорене одредбе члана 6. став 1. тачка 7. и члана 11. став 4. Одлуке, чини несагласним са законом". Након доношења ове одлуке Уставног суда, ступила је на снагу нова Одлука о ауто-такси превозу („Службени лист Града Београда“, број 29/05), која није била предмет оцене Уставног суда, а којом је поново прописано ограничење броја предузетника који су могли обављати ауто-такси делатност.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је захтев тужиоца за накнаду материјалне штете у виду измакле користи делимично основан за период од новембра 2005. године закључно са јулом 2006. године и обавезао туженог да тужиоцу исплати износе ближе наведено у ставу првом изреке побијане пресуде, са каматом, са образложењем да је тужени у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима одговоран за штету у виду изгубљене зараде коју је тужилац претрпео, с обзиром да је донео решење којим је одбио пријаву тужиоца за упис у регистар лица која се могу бавити такси делатношћу на територији града Београда, примењујући неуставне и незаконите одредбе Одлуке о такси превозу, а имајући у виду да је Уставни суд одлуком У 53/04 од 29.09.2005. године утврдио да одредбе члана 6. став 1. тачка 7. и члана 11. став 4. Одлуке о такси превозу, као и одредбе тачке 3. Плана потреба за ауто-такси превозом у граду Београду у 2005-ој години нису у сагласности са Уставом и законом.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог исту одбио, као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Према члану 172. став 1. Закона о облигационим односима правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. За постојање основа за накнаду штете потребно је да је штета настала због незаконитог и неправилног рада органа правног лица. Незаконит рад се манифестује као поступање противно закону, другом пропису или општем акту или пропуштању да се закон, други пропис или општи акт примени или као радња противна обичајима и правилима норме, док се као неправилан рад сматра предузимање оних радњи које нису у складу са општим нормама у вршењу службе, односно делатности, а којима је грађанима односно правним лицима причињена штета.

Законом о изменама и допунама Закона о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник РС“, број 61 од 18.07.2005. године, ступио на снагу 26.07.2005. године) у члану 36. став 4. било је прописано да приликом доношења програма из става 2. тог члана општина, односно град немају право да ограничавају број лица која могу обављати ауто-такси превоз на територији општине, односно града, међутим, у „Службеном гласнику РС“, број 91 од 25.10.2005. године објављена је измена која је интегрисана у текст (са ступањем на снагу осмог дана од дана објављивања дана 02.11.2005. године) којим је брисана забрана из члана 36. став 4. Закона.

У време доношења решења од 08.02.2006. године била је на снази Одлука о ауто-такси превозу („Службени лист Града Београда“, број 29/05 од 27.12.2005. године) која је у члану 8. став 1. тачка 8. прописивала слободно радно место за такси возило, а у члану 43. да ће се поступак по пријави за упис у Регистар за обављање такси превоза који је започет и по коме није донето решење до дана почетка примене те одлуке (28.12.2005. године) наставити по одредбама те одлуке (члан 8. став 1. тачка 8. одлуке није био предмет оцене уставности).

Из напред наведеног следи да је у време доношења решења 08.02.2006. године постојање слободног такси места био услов за обављање делатности ауто-такси превоза, стога у радњама органа туженог нема неправилног, односно незаконитог

поступања. Наиме, орган туженог је у складу са тада важећом Одлуком о ауто-такси превозу из 2005. године, која није била предмет оцене Уставног суда, а којом је поново било прописано ограничавање броја ауто-такси превозника, одбио захтев тужиоца за давање сагласности за обављање делатности ауто-такси превоза, стога, супротно ставу нижестепених судова, орган туженог је приликом доношења спорног решења поступао у складу са прописима важећим у време његовог доношења, због чега у радњама органа туженог нема неправилног, односно незаконитог поступања, па нема ни неправилног и незаконитог рада из члана 172. Закона о облигационим односима, као основа за накнаду штете.

Осим тога, решењем туженог од 22.10.2008. године, којим су спојени поступци по захтеву за измену појединачног акта од 07.11.2005. године и поступак по захтеву за обављање делатности ауто-такси превоза од 03.03.2004. године тужиоцу је дата сагласност за обављање делатности ауто-такси превоза, као самосталном предузетнику, након чега се тужилац уписао у Регистар привредних субјеката као предузетник са пуним пословним именом предузетничке радње решењем Агенције за привредне регистре од 05.11.2008. године, а којим су штетне последице ускраћивања сагласности отклоњене.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду да тужилац није успео у спору за накнаду штете, то му не припадају ни трошкови поступка, због чега је преиначена одлука о трошковима поступка и одбијен захтев за исплату износа од 137.500,00 динара на име трошкова поступка, са законском затезном каматом од када наступе услови за извршење па до исплате, и са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке.

С обзиром на успех туженог у спору, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати укупно 84.000,00 динара, и то на име трошкова које је тужени имао за приступ на шест одржаних рочишта у износу од по 7.500,00 динара, укупно 45.000,00 динара, приступ на два неодржана рочишта у износу од по 4.500,00 динара, укупно 9.000,00 динара, састав једног образложена поднеска у износу од 6.000,00 динара, за састав две жалбе у износу од по 12.000,00 динара, укупно 24.000,00 динара, применом члана 153. став 1. и члана 154. став 1. ЗПП, а све сходно АТ у време пресуђења, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке.

Обавезан је тужилац да туженом, који је успео у поступку по ревизији, на име трошкова ревизије плати 12.000,00 динара.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**